

Studietur til Letland

Ekspertgruppen Vækstmanagement var på studietur til Letland den 21 – 22. maj 2015

Deltagerliste:

Marianne Christiansen, Svinerådgivning Herning

Caroline Kold Simonsen, LandboNord

Bjarne Knudsen, Svinerådgivning Herning

Lone Danholt, Svinerådgivning Herning

Søren Peter Larsen, Midjysk Svinerådgivning

Anders Christian Christensen, AgriNord

Joachim Glerup Andersen, LMO

Jan Brochstedt Olsen, Centrovic

Jes Klausen, LMO

Stig B Andersen, Svinerådgivningen Bornholm

Gitte Hansen, Gefion

Jakob Nielsen, Gefion

Jette Pedersen, Seges, Videncenter for Svineproduktion

Erik Damsted, Seges, Videncenter for Svineproduktion

Program for studietur:

Torsdag den 21. maj

Kl 5:50 Afgang Billund / ank. Riga 08:40

Kl 7:05 Afgang København / ank. Riga 09:25

Kl 11 Ankomst Bauska og besøg på so/smågrise ejendom,

Kl 13 Frokost på lokal restaurant

Kl 14 Besøg på slagtesvineejendom

Kl 16 Afrapportering af gruppearbejde og forbedringsmuligheder fra løbning til slagting

Kl 18 Afgang fra slagtesvineejendommen og aftensmad på vej til Riga, Hotel i Riga

Fredag den 22. maj

Kl 8.45	Afgang hotellet
Kl 10 -12	Besøg hos Vilo mix
Kl 13	Frokost og rundtur i Riga med besøg på det lokale marked
Kl 16	Møde på hotellet – opsamling på besøg
Kl 17.45	Middag
Kl 21.40	Afgang Riga / ank. København 22:20
Kl 23.45	Afgang Riga / ank. Billund 00:45

En stor tak til FADS som har givet tilskud til turen.

Soholdet af Marianne Christiansen og Lone Danholt

Soholdet består af 1700 søer på nuværende tidspunkt, men en udvidelse til 3000 søer er påbegyndt. Avlsdyrene både polte og orner er fra egen kerne. Poltene opdrættes på en anden ejendom. Poltene flyttes til produktionsejendommen ved 7 kg. Det er en flot og veldrevet besætning med stor fokus på bio security. Dermed har besætningen været i stand til at opretholde en høj sundhedsstatus.

Generelt så søer og grise godt. Søerne havde en god produktivitet med 14,5 grise frav/kuld og 33,6 frav/årsso, med en fravænningsvægt på 6,8 kg ved 30 diegivningsdage. Vi ser dog flere steder i farestalden, hvor der er muligheder for forbedringer. Især i forhold til pattegrisenes nærmiljø.

Der er følgende forbedringstiltag.

- **Nærmiljø for pattegrisene**
 - Fremløbstemperaturen på gulvvarmen var for høj
 - Større brug af varmelamper
- **Vandventiler** i farestalden sidder for højt i krybben, det giver fugt og svineri i pattegrisenes nærmiljø
- **Hygiejne** foderkasser og nedfaldsrør

Nærmiljø for pattegrisene

De mindste pattegrise havde et nærmiljø, som kunne forbedres. De nyfærede grise lå generelt udenfor hulerne og klumpede sammen, og der blev ikke brugt varmelamper i særlig stort omfang.

Gulvvarmen i hulen var for høj, så pattegrisene lå udenfor hulerne, i områder der var for kolde. For at forbedre nærmiljøet i pattegrisehulen, skal følgende tiltag gennemføres: Fremløbstemperaturen på gulvvarmen skal være ca. 40 °C. Kombineret med brug af varmelampen er den optimale temperatur i pattegrisehulen følgende i forhold til dage efter faring: 0-4 dage: 34-36 °C, 4-14 dage: 32-34 °C, 14-frav: 30 °C. Det er vigtigt at have fokus på pattegrisenes liggeadfærd. Klumper de sammen i hulen er det for koldt, hvis de trækker ud af hulen er det for varmt.

Vandventiler

Ved flere af søerne i farestalden, var der svineri omkring krybben, da søerne legede med vandet og sprøjtede det ud til siderne. Det giver fugt ved pattegrisenes nærmiljø. Hvis vandventilerne bliver sænket længere ned i krybben, kan det reducere svineriet med vand.

Hygiejne foderkasser og nedfaldsrør

Foderkasser og nedfaldsrør bør rengøres, så søer og smågrise får rent og friskt foder hele tiden.

Slagtesvineproduktion

Gitte Hansen, Gefion

Caroline K. Simonsen, LandboNord Svinerådgivning

Slagtesvineproduktionen er placeret i Tukuni området.

Stalden er bygget i 2009. Der er ca. 12.000 grise på stald. Der produceres årligt ca. 55.000 stk. (forsigtigt skøn, svarer det til ca. 10 % af Letlands samlede produktion fra det registrerede system).

Slagtesvinestald bygget efter danske standarder

Produktivitet

Daglig tilvækst: 1.020 g

Foderudnyttelse: 2,75 FE/kg tilvækst

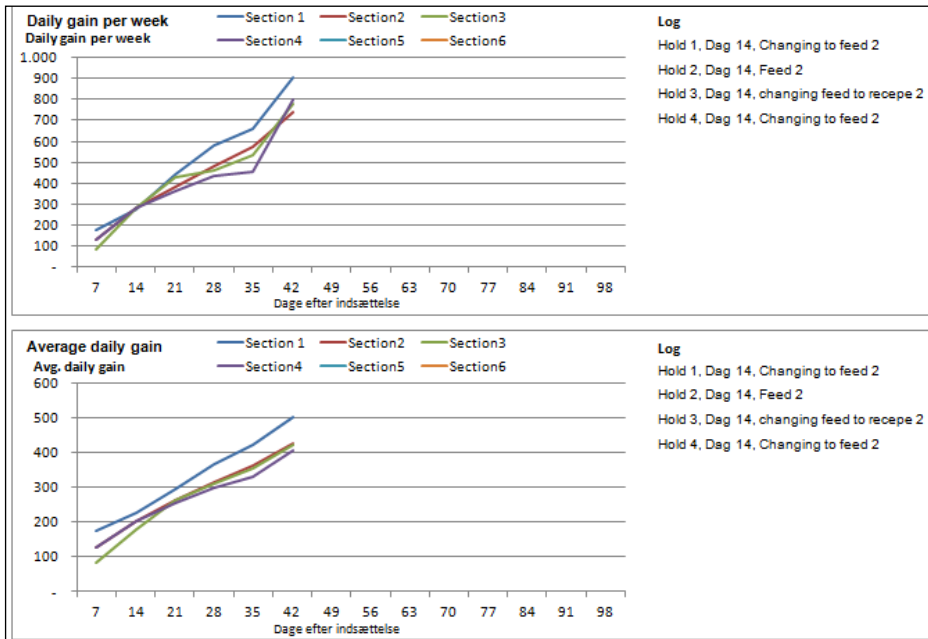
Dødelighed: 1,1 %

Slagtevægt: gns. 110 kg, indgangsvægt 29 kg

Der afregnes ikke for kødprocent.

Den lave dødelighed skyldes, at ca. 1-1,5 % af grisene bliver omsat til lokal slagter.

Der laves vejehold i besætningen. Det tilstræbes, at veje 1 sti pr. sektion pr. uge. Vejeholdene giver et rigtig godt indblik i den ugentlige tilvækst og hvordan f.eks. foderskift påvirker grisene.

Staldindretning

Der er pt. 16 staldsektioner i anlægget, hver sektion består af 48 stier med 19 grise/sti, dvs. 900-920 grise/sektion. Det er et traditionelt staldsystem, tørfodring, 1/3 fastgulv, diffusventilation.

Jes Klausen har udformet en bøjle til rørfoderautomaten for at minimere foderspild.

Denne skulderbøjle sikrer, at grisene ikke så hyppigt skubbes væk fra truget. Måske påvirkes adfærden positivt, da mavesår er minimeret på trods af tørfodring (dette er ikke bevist ved undersøgelser, blot en hypotese). Der ud over, er der opsat halmhæk i alle stier.

Foderautomater med speciel skulder adskillelse for at sikre mere ro ved foderoptagelsen

Fodring

Der fodres meget traditionelt, foderet er optimeret efter danske normer:

	30-60 kg Ungsvin	60-110 kg Slutfoder
FE/100 kg	104	104
Ford. råprotein g	130	117
Ford lysin g	8,1	7,2
Byg %	25	30
Hvede %	51	49
Sojaskrå %	9,7	3,8
Rapskage %	5,0	7,0
Hestebønner %	5,0	7,0
Mineraler %	4,0	3,1

Der anvendes Benzoesyre til ungsvin. Der anvendes IKKE forhøjet kobber i foderblandingerne.
Der anvendes fytase og kulhydratspaltende enzymer, som kendt fra DK.

Der bruges hestebønner i foderet, hvilket fungerer rigtig godt i besætningen.

Alt korn bliver rensset på vej ind i siloen, og på vej ud til kværnen.

Sundhed

Der er en misundelsesværdig god sundhed i slagtesvineproduktionen. Lawsonia er ikke eksisterende, derfor et ekstremt lavt medicinforbrug. Der foretages derfor heller ikke flokbehandling af grisene ved ankomst.

Udfordringer i produktionen

Der er meget svineri i stierne. Ved besøget blev ventilationen gået igennem. Der blev lavet røgprøver, der viste, at luftnedsivningen over lejerne var minimeret pga. ekstra luftindtag i loftsventiler over gang centreret i stalden, samt ekstra åbninger i dørene. Net ved udhæng var tilstoppet, hvilket også nedsætter ventilationskapaciteten.

Der var forslag om en simpel løsning med ekstra huller over lejet (boret gennem troldeplade, 3 stk. pr. sti) eller eftermontering af loftsventiler i hver sti = combi diffus. Men denne løsning er væsentlig mere bekostelig.

Røgprøvning af stald med diffus ventilation

Afsætning

Grise leveres ved gns. vægt på 110 kg.

Der afregnes ikke særskilt for kødprocent. Men af hensyn til produktionsøkonomien (foderudnyttelsen) leveres galtgrise ved ca. 105 kg og sogrise ved 115 kg.

Hver torsdag ringes der rundt til alle slagterier i landet, og den kommende uges priser og leveringer aftales. Der forhandles hver uge om afregningspris pr. kg, slagtesvind mv. Hvis der ikke kan forhandles en tilfredsstillende pris på hjemmemarkedet, eksporteres ugens leverancer til f.eks. Polen eller Tyskland.

SOP

Der er lavet en produktionsmanual, men som mange andre steder, er der forskel på **det der skal gøres – og det der bliver gjort!**

Kommunikation, sprog og kultur er ligeledes i udfordring i hverdagen.

Der er 6 personer ansat til pasning af slagtesvin. Der afregnes ca. 13,5 kr./produceret gris i arbejds løn (ex. aflønning til manager).

Fremtid

Der er ønske om at udvide produktionen af slagtesvin i takt med udvidelsen af soholdet. På afsætningssiden er der ønske om mere synlig afsætning i form af "Private label" og en omsætning, hvor deres navn og produktion fremgår. Første skridt er taget, da der er lavet en aftale om levering til en supermarkeds kæde (RIMI)

Hvad kunne vi lære

Der var en særdeles god hygiejne hos både de ansatte og dyr.

Der var meget stor fokus på smittebeskyttelse.

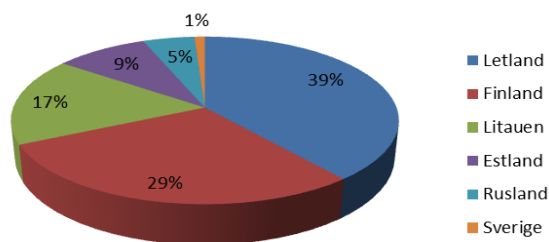
Svinepest er en reel trussel fra vildsvin og "baggårdssvin".

Besøg hos Vilomix Baltic i Tukums, Letland. 22/5 2015

v. Bjarne Knudsen, SvineRådgivningen

Ved besøget hos Vilomix Baltic var der først oplæg af direktør Teiksmā Pastora og eksportchef Erik Adriansen, Vilomix DK. Derefter var der rundvisning på fabrikken af en meget entusiastisk fabrikschef.

Vilomix's første leverance til Letland skete i 1993. Vilomix Baltic blev etableret i 1995 og har nu 29 ansatte. Der arbejdes i 2-holdsskift fra kl. 7 – 23 5 dage om ugen. Der produceres 30 tons pr. skift eller 1200 tons pr. måned. I 2014 var den samlede produktion 12.540 tons. Produkterne er: Mineralblandinger (herunder sliksten), premix, proteinkoncentrater, startfoder og mælkeerstatninger. Produkterne er til såvel svin, kvæg som slagtekyllinger. Letland er kun 55 % selvforsynende med svinekød, men i befolkningen er der ikke interesse for at være naboer til svineproduktion. Derfor ser Vilomix Baltic først og fremmest vækstpotentiale i produkter til kyllingeproduktion. I øjeblikket leverer Vilomix Baltic 50 % af premix til kyllingeproduktionen. Andelen til svin blev ikke oplyst (var ikke kendt?)

En stor del af produktionen eksporteres. På figuren ses fordelingen.

Som i Vilomix DK er det muligt at få adgang til batchrapporten på de enkelte blandinger for at tjekke, at blandesikkerheden er i orden. Firmaet bruger årligt 220.000 Euro til analyseomkostninger af råvarer og færdigvarer.

Lagerhal

Maskine til coating

1 tons mixe

